

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 5. októbra 2023*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 2011/83/EÚ – Práva spotrebiteľov – Predplatné spotrebiteľa na vzdelávaciu platformu – Automatické obnovenie zmluvy – Právo na odstúpenie od zmluvy“

Vo veci C-565/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) z 20. júla 2022 a doručený Súdnemu dvoru 26. augusta 2022, ktorý súvisí s konaním:

Verein für Konsumenteninformation

proti

Sofatutor GmbH,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predsedníčka siedmej komory M. L. Arastey Sahún (spravodajkyňa), sudcovia F. Biltgen a J. Passer,

generálna advokátka: A. M. Collins,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Verein für Konsumenteninformation, v zastúpení: S. Langer, Rechtsanwalt,
- Sofatutor GmbH, v zastúpení: M. Görg, Rechtsanwalt,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a A. Hanje, splnomocnené zástupkyne,
- Európska komisia, v zastúpení: I. Rubene a E. Schmidt, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 9 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 64).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Verein für Konsumenteninformation (združenie na informovanie spotrebiteľov, Rakúsko) (ďalej len „VKI“) a Sofatutor GmbH, spoločnosťou založenou podľa nemeckého práva, vo veci návrhu VKI, aby sa tejto spoločnosti uložila povinnosť informovať spotrebiteľov o podmienkach, lehotách a spôsobe výkonu ich práva odstúpiť od zmluvy uzatvorenej na diaľku.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenie 37 smernice 2011/83 znie:

„Keďže v prípade predaja na diaľku spotrebiteľ nemôže tovar pred uzatvorením zmluvy vidieť, mal by mať právo na odstúpenie od zmluvy. Z rovnakého dôvodu by spotrebiteľ mal mať možnosť otestovať a skontrolovať tovar, ktorý kúpil, v rozsahu potrebnom na zistenie povahy, charakteristík a fungovania tovaru. Pokiaľ ide o zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov, spotrebiteľ by mal mať právo odstúpiť od zmluvy z dôvodu potenciálneho prekvapujúceho prvku a/alebo psychologického tlaku. Odstúpením od zmluvy by sa mala ukončiť povinnosť zmluvných strán plniť zmluvu.“

- 4 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, vo svojom bode 7 definuje „zmluvu uzavretú na diaľku“ takto:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

7. ‚zmluva uzavretá na diaľku‘ je akákoľvek zmluva uzavretá medzi obchodníkom a spotrebiteľom v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku bez súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku, a to až do uzavretia zmluvy vrátane tohto okamihu.“

5 Podľa článku 4 uvedenej smernice s názvom „Úroveň harmonizácie“:

„Členské štáty vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch neponechajú v platnosti ani nezavedú ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice, vrátane viac alebo menej prísnych ustanovení, ktoré zabezpečujú odlišnú úroveň ochrany spotrebiteľa, pokiaľ sa v tejto smernici neustanovuje inak.“

6 Článok 6 tej istej smernice, nazvaný „Požiadavky na informácie v prípade zmlúv uzavretých na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov“, v odseku 1 stanovuje:

„Predtým, ako sa zmluva uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov či akákoľvek zodpovedajúca ponuka stane pre spotrebiteľa záväznou, obchodník mu jasným a zrozumiteľným spôsobom poskytne tieto informácie:

...

e) celkovú cenu tovaru alebo služieb vrátane daní, alebo ak vzhľadom na charakter tovaru alebo služieb nemožno cenu primerane stanoviť vopred, spôsob, akým sa vypočíta, a prípadne všetky ďalšie náklady na dopravu, dodanie alebo poštovné a akékoľvek iné náklady, alebo ak tieto poplatky nemožno primerane vypočítať vopred, skutočnosť, že takéto ďalšie poplatky môžu byť do ceny zarátané. ...

...

h) v prípade, že existuje právo na odstúpenie od zmluvy, podmienky, lehotu a postupy na uplatnenie tohto práva v súlade s článkom 11 ods. 1, ako aj vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy uvedený v časti B prílohy I;

...

o) prípadne informáciu o dĺžke trvania zmluvy, alebo ak je zmluva uzatvorená na dobu neurčitú alebo sa automaticky obnovuje, o podmienkach vypovedania zmluvy;

...“

7 Článok 8 smernice 2011/83, nazvaný „Formálne požiadavky na zmluvy uzatvorené na diaľku“, stanovuje:

„1. V prípade zmlúv uzatvorených na diaľku obchodník poskytne informácie stanovené v článku 6 ods. 1 alebo ich sprístupní spotrebiteľovi spôsobom, ktorý je primeraný použitému prostriedku komunikácie na diaľku, v jasnom a zrozumiteľnom jazyku. Pokiaľ sú uvedené informácie poskytnuté na trvalom nosiči, musia byť čitateľné.

2. Ak zmluva, ktorá sa má uzavrieť na diaľku pomocou elektronických prostriedkov, ukladá spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť, obchodník musí spotrebiteľa upozorniť na informácie uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a), e), o) a p), a to jednoznačne, dôrazne a bezprostredne pred tým, ako spotrebiteľ podá objednávku.

Obchodník zabezpečí, aby spotrebiteľ pri podávaní objednávky výslovne uznal, že súčasťou objednávky je povinnosť zaplatiť. Ak podanie objednávky zahŕňa stlačenie tlačidla alebo podobnú funkciu, tlačidlo alebo podobná funkcia budú označené ľahko čitateľným spôsobom a len slovami

„objednávka s povinnosťou platby“ alebo zodpovedajúcou jednoznačnou formuláciou vyjadrujúcou skutočnosť, že podanie objednávky zahŕňa povinnosť zaplatiť obchodníkovi. Ak obchodník nedodrží tento pododsek, spotrebiteľ nie je zmluvou alebo objednávkou viazaný.

...

8. Ak spotrebiteľ chce, aby sa poskytovanie služieb alebo dodávok vody, plynu alebo elektriny, ktoré nie sú obmedzené objemom ani stanoveným množstvom, alebo ústredného kúrenia začalo počas lehoty na odstúpenie od zmluvy ustanovenej v článku 9 ods. 2, obchodník spotrebiteľa požiada, aby o to výslovne požiadal.

...“

8 Článok 9 tejto smernice, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy“, znie:

„1. Pokiaľ sa neuplatnia výnimky stanovené v článku 16, spotrebiteľ má 14-dňovú lehotu na odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov bez toho, aby uviedol dôvod, ako aj bez toho, aby znášal iné náklady ako tie, ktoré sú ustanovené v článku 13 ods. 2 a článku 14.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 10, lehota na odstúpenie od zmluvy uvedená v odseku 1 tohto článku uplynie po 14 dňoch:

a) odo dňa uzavretia zmluvy v prípade zmlúv o službách;

...

c) v prípade zmlúv na dodávku... digitálneho obsahu nedodávaného na hmotnom nosiči od dňa uzavretia zmluvy.

3. Členské štáty nebránia zmluvným stranám v plnení ich zmluvných záväzkov počas lehoty na odstúpenie od zmluvy. ...“

9 Článok 10 uvedenej smernice, nazvaný „Neposkytnutie informácie o práve na odstúpenie od zmluvy“, stanovuje:

„1. Ak obchodník neposkytol spotrebiteľovi informáciu o práve na odstúpenie od zmluvy uvedenú v článku 6 ods. 1 písm. h), lehota na odstúpenie od zmluvy uplynie po 12 mesiacoch od skončenia pôvodnej lehoty na odstúpenie od zmluvy určenej v súlade s článkom 9 ods. 2.

2. Ak obchodník poskytne spotrebiteľovi informácie ustanovené v odseku 1 tohto článku do 12 mesiacov odo dňa uvedeného v článku 9 ods. 2, lehota na odstúpenie od zmluvy uplynie po 14 dňoch odo dňa, keď spotrebiteľ dostane uvedené informácie.“

10 Článok 11 tej istej smernice, nazvaný „Uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy“, v odseku 1 stanovuje:

„Pred uplynutím lehoty na odstúpenie od zmluvy spotrebiteľ informuje obchodníka o svojom rozhodnutí odstúpiť od zmluvy. Na tento účel môže spotrebiteľ:

- a) použiť vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy uvedený v časti B prílohy I alebo
- b) urobiť akékoľvek jednoznačné vyhlásenie vyjadrujúce jeho rozhodnutie odstúpiť od zmluvy.

...“

11 Podľa článku 12 smernice 2011/83 s názvom „Účinky odstúpenia od zmluvy“:

„Uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy znamená ukončenie záväzkov strán, pokiaľ ide:

- a) o plnenie zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov alebo
- b) o uzatvorenie zmluvy na diaľku alebo zmluvy mimo prevádzkových priestorov v prípade, keď už spotrebiteľ predložil ponuku.“

12 Článok 14 tejto smernice, nazvaný „Záväzky spotrebiteľa v prípade odstúpenia od zmluvy“, stanovuje:

....

3. Ak si spotrebiteľ uplatní právo na odstúpenie od zmluvy po tom, ako predložil žiadosť v súlade s článkom 7 ods. 3 alebo článkom 8 ods. 8, uhradí obchodníkovi sumu úmernú rozsahu poskytnutého plnenia do chvíle, keď obchodníka informoval o uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy, v porovnaní s celkovým rozsahom služieb, ktoré sa majú poskytnúť podľa zmluvy. Primeraná suma, ktorú má spotrebiteľ uhradiť obchodníkovi sa vypočíta na základe celkovej ceny dohodnutej v zmluve. Ak je celková cena nadhodnotená, primeraná suma sa vypočíta na základe trhovej hodnoty poskytnutého plnenia.

4. Spotrebiteľ neznáša žiadne náklady za:

- a) poskytnutie služieb alebo dodávku vody, plynu alebo elektriny, v rámci ktorej predaj nie je obmedzený objemom ani stanoveným množstvom, alebo poskytovanie ústredného kúrenia bez ohľadu na úplné alebo čiastočné poskytnutie týchto služieb, ak počas lehoty na odstúpenie od zmluvy:
 - i) obchodník neposkytol informácie v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. h) alebo j) alebo
 - ii) spotrebiteľ v súlade s článkom 7 ods. 3 a článkom 8 ods. 8 výslovne nepožiadal, aby sa poskytovanie služieb začalo počas lehoty na odstúpenie od zmluvy, alebo
- b) úplné alebo čiastočné dodanie digitálneho obsahu, ktorý nie je dodaný na hmotnom nosiči, ak:
 - i) spotrebiteľ neudelil pred uplynutím 14-dňovej lehoty uvedenej v článku 9 predchádzajúci výslovný súhlas so začatím poskytovania;
 - ii) spotrebiteľ nepotvrdil, že udelením súhlasu stráca právo na odstúpenie od zmluvy, alebo
 - iii) obchodník neposkytol potvrdenie v súlade s článkom 7 ods. 2 alebo článkom 8 ods. 7.

5. S výnimkou ustanovení článku 13 ods. 2 a tohto článku, spotrebiteľovi nevzniká z uplatňovania práva na odstúpenie od zmluvy žiadny záväzok.“

Rakúske právo

- 13 Podľa § 4 ods. 1 Fern- und Auswärtsgeschäfte-Gesetz (zákon o zmluvách uzavretých na diaľku a mimo prevádzkových priestorov) z 26. mája 2014 (BGBl. I, 33/2014, ďalej len „FAGG“):

„Predtým, ako sa zmluva alebo akékoľvek zodpovedajúce vyhlásenie stanú pre spotrebiteľa záväznými, obchodník mu jasným a zrozumiteľným spôsobom poskytne tieto informácie:

...

8. v prípade, že existuje právo na odstúpenie od zmluvy, podmienky, lehotu a postupy na uplatnenie tohto práva v súlade s článkom 11 ods. 1, ako aj vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy uvedený v časti B prílohy I,

...

14. prípadne informáciu o dĺžke trvania zmluvy, alebo ak je zmluva uzatvorená na dobu neurčitú alebo sa automaticky obnovuje, o podmienkach vypovedania zmluvy,

...“

- 14 Článok 11 ods. 1 FAGG stanovuje:

„Spotrebiteľ môže od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov bez uvedenia dôvodov odstúpiť v lehote 14 dní.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 15 Sofatutor prevádzkuje internetovú vzdelávaciu platformu pre žiakov na základnom a strednom stupni vzdelávania. Ponúka svoje služby na celom rakúskom území a vytvára tak právne vzťahy so spotrebiteľmi, ktorí majú bydlisko alebo obvyklý pobyt v Rakúsku. Sofatutor uzatvára zmluvy na základe svojich všeobecných predajných podmienok.
- 16 Tieto všeobecné podmienky stanovujú, že pri prvom podpise predplatného na týchto platformách môže byť toto predplatné počas 30 dní od uzavretia zmluvy otestované bezplatne a kedykoľvek počas tohto obdobia bez výpovednej lehoty vypovedané. Uvedené všeobecné podmienky tiež stanovujú, že toto predplatné sa stáva plateným až po uplynutí týchto 30 dní a že v prípade nevypovedania zmluvy počas uvedených 30 dní začína plynúť doba plateného predplatného dohodnutá pri tomto podpise.
- 17 V prípade, že doba plateného predplatného uplynie bez toho, aby Sofatutor alebo spotrebiteľ včas zmluvu vypovedali, tie isté všeobecné podmienky stanovujú, že predmetné predplatné sa automaticky obnoví na dobu určitú.
- 18 Pri uzatváraní zmluvy na diaľku Sofatutor informuje spotrebiteľov o práve na odstúpenie od zmluvy, ktoré majú z dôvodu tohto uzavretia.

- 19 VKI sa domnieva, že v súlade s článkom 9 smernice 2011/83 a FAGG má spotrebiteľ právo na odstúpenie nielen od svojho uzavretia bezplatného skúšobného predplatného v trvaní 30 dní, ale aj od premeny tohto predplatného na štandardné predplatné a od jeho obnovovania.
- 20 Za týchto podmienok VKI podalo na Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň, Rakúsko) žalobu, ktorou sa domáhalo, aby bol spoločnosti Sofatutor v rámci jej obchodných vzťahov so spotrebiteľmi v prípade obnovenia zmluvy na dobu určitú uzatvorenej na diaľku uložená povinnosť jasne a zrozumiteľne informovať týchto spotrebiteľov o podmienkach, lehotách a spôsoboch výkonu ich práva odstúpiť od tejto zmluvy, sprístupnením vzorového formulára na odstúpenie od zmluvy alebo zavedením podobných postupov.
- 21 Rozsudkom z 23. júna 2021 tento súd tejto žalobe vyhovel.
- 22 Na základe odvolania podaného spoločnosťou Sofatutor proti tomuto rozsudku Oberlandesgericht Wien (Vyšší krajský súd Viedeň, Rakúsko) tento rozsudok zmenil rozsudkom z 18. marca 2022, pričom uvedený návrh vo veci samej zamietol.
- 23 VKI následne podalo proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko).
- 24 Tento súd na jednej strane konštatuje, ako vyplýva z prípravných dokumentov týkajúcich sa § 11 FAGG, že právo na odstúpenie od zmluvy nie je obmedzené na prvé uzavretie zmluvy medzi obchodníkom a spotrebiteľom. Naopak obnovenie existujúceho, ale časovo obmedzeného zmluvného vzťahu alebo podstatná zmena tohto zmluvného vzťahu, ak boli dohodnuté na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, by tiež mohli podliehať FAGG, a teda zakladať právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, pokiaľ ide o toto obnovenie alebo zmenu.
- 25 Na druhej strane odkazuje na rozsudok z 18. júna 2020, Sparkasse Südholstein (C-639/18, EU:C:2020:477), ktorým Súdny dvor rozhodol, že článok 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES (Ú. v. ES L 271, 2002, s. 16; Mim. Vyd. 06/004, s. 321), sa má vykladať v tom zmysle, že dodatok k zmluve o poskytnutí úveru nespadá pod pojem „zmluva týkajúca sa finančných služieb“ v zmysle tohto ustanovenia, ak sa dodatok obmedzuje na zmenu pôvodne dohodnutej úrokovej sadzby bez toho, aby sa ním predĺžila doba trvania uvedeného úveru alebo zmenila výška úveru, a ak podľa pôvodných ustanovení zmluvy o poskytnutí úveru malo dôjsť k uzavretiu takéhoto dodatku, alebo v prípade, že k jeho uzavretiu nedôjde, k uplatneniu variabilnej úrokovej sadzby.
- 26 Za týchto podmienok Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:
- „Má sa článok 9 ods. 1 smernice [2011/83] vykladať v tom zmysle, že spotrebiteľovi pri ‚automatickom obnovení‘ zmluvy uzavretej na diaľku [článok 6 ods. 1 písm. o) tejto smernice] opäť patrí právo na odstúpenie od zmluvy?“

O prejudiciálnej otázke

- 27 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 9 ods. 1 smernice 2011/83 vykladať v tom zmysle, že právo spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy uzatvorenej na diaľku je zaručené len raz vo vzťahu k zmluve o poskytovaní služieb a stanovujúcej pre spotrebiteľa bezplatnú počiatočnú dobu, po ktorej v prípade, že spotrebiteľ počas tejto doby zmluvu nevyovie alebo od nej neodstúpi, nasleduje platená doba, ktorá sa v prípade nevy povedania tejto zmluvy automaticky obnoví na dobu určitú, alebo v tom zmysle, že spotrebiteľ má toto právo v každej z týchto etáp zmeny a obnovenia uvedenej zmluvy.
- 28 Na úvod treba uviesť, že smernica 2011/83 bola zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2161 z 27. novembra 2019, ktorou sa menia smernica Rady 93/13/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o lepšie presadzovanie a modernizáciu predpisov Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa (Ú. v. EÚ L 328, 2019, s. 7). Smernica 2019/2161, ktorá nadobudla účinnosť 7. januára 2020, však ukladá členským štátom povinnosť prebrať jej ustanovenia do svojich právnych poriadkov do 28. novembra 2021 a uplatňovať ich od 28. mája 2022. Keďže Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň) rozhodol v prvom stupni o spore vo veci samej 23. júna 2021 a keďže vnútroštátny súd vôbec neodkazuje na vnútroštátne ustanovenia zavedené na účely prebratia smernice 2019/2161 do rakúskeho právneho poriadku, treba konštatovať, že v prejednávanej veci sa smernica 2011/83 naďalej uplatňuje v znení, ktoré nebolo zmenené smernicou 2019/2161.
- 29 Po tomto spresnení treba pripomenúť, že podľa článku 9 ods. 1 smernice 2011/83 má spotrebiteľ okrem prípadov, keď sa uplatňujú výnimky stanovené v jej článku 16, lehotu štrnástich dní na odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov bez toho, aby uviedol dôvod, ako aj bez toho, aby znášal iné náklady ako tie, ktoré sú stanovené v článku 13 ods. 2 a článku 14 tejto smernice.
- 30 Článok 9 ods. 2 písm. a) a c) uvedenej smernice stanovuje, že bez toho, aby bol dotknutý článok 10 tejto smernice, lehota na odstúpenie od zmluvy uplynie po 14 dňoch odo dňa uzavretia zmluvy, pokiaľ ide o zmluvy o službách a zmluvy o poskytovaní digitálneho obsahu nedodávaného na hmotnom nosiči.
- 31 Z článku 11 ods. 1 smernice 2011/83 vyplýva, že ak chce spotrebiteľ uplatniť svoje právo na odstúpenie od zmluvy, pred uplynutím tejto lehoty informuje obchodníka o svojom rozhodnutí odstúpiť od zmluvy. Toto ustanovenie spresňuje, že na tento účel môže spotrebiteľ použiť vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy uvedený v časti B prílohy I k tejto smernici alebo urobiť iné jednoznačné vyhlásenie vyjadrujúce toto rozhodnutie.
- 32 V súlade s článkom 12 písm. a) uvedenej smernice má uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy za následok ukončenie záväzkov strán plniť zmluvu uzavretú na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov.
- 33 Jedným z dôsledkov existencie práva spotrebiteľa odstúpiť od takejto zmluvy je informačná povinnosť stanovená v článku 6 ods. 1 písm. h) smernice 2011/83. Podľa tohto ustanovenia predtým, ako sa zmluva uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov či akákoľvek zodpovedajúca ponuka stane pre spotrebiteľa záväznou, obchodník mu jasným a zrozumiteľným spôsobom poskytne informácie o podmienkach, lehote a postupoch na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy v súlade s článkom 11 ods. 1 tejto smernice, ako aj vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy uvedený v časti B prílohy I k uvedenej smernici.

- 34 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vzhľadom na význam práva na odstúpenie od zmluvy na ochranu spotrebiteľa má predzmluvná informácia týkajúca sa tohto práva pre tohto spotrebiteľa zásadný význam a umožňuje mu sa informovane rozhodnúť, či s obchodníkom zmluvu na diaľku uzatvorí, alebo nie. Ak má spotrebiteľ tieto informácie využiť v plnom rozsahu, musí vopred poznať podmienky, lehotu a postupy na uplatnenie uvedeného práva (rozsudok z 23. januára 2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, bod 46).
- 35 Okrem toho článok 6 ods. 1 smernice 2011/83 má za cieľ najmä zabezpečiť, aby boli spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy oznámené informácie potrebné na riadne splnenie tejto zmluvy, a predovšetkým na výkon jeho práv, najmä jeho práva na odstúpenie od zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júla 2019, Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, bod 43).
- 36 V prejednávanej veci vo veci samej žaloba VKI smeruje k tomu, aby bolo spoločnosti Sofatutor v rámci jej obchodných vzťahov so spotrebiteľmi v prípade obnovenia zmluvy na dobu určitú uzatvorenej na diaľku uložená povinnosť informovať týchto spotrebiteľov jasným a zrozumiteľným spôsobom o podmienkach, lehotách a spôsobe výkonu ich práva na odstúpenie od tejto zmluvy, sprístupnením vzorového formulára na odstúpenie od zmluvy alebo zavedením podobných postupov.
- 37 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že rakúsky zákonodarca prebral do rakúskeho právneho poriadku článok 9 ods. 1 smernice 2011/83 tým, že prijal § 11 ods. 1 FAGG, ktorý stanovuje, že spotrebiteľ môže odstúpiť od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov v lehote štrnástich dní bez toho, aby musel odôvodniť svoje rozhodnutie. Treba konštatovať, že znenie tohto posledného uvedeného ustanovenia neposkytuje odpoveď na otázku, či má spotrebiteľ takéto právo na odstúpenie od zmluvy len raz na základe uzavretia zmluvy alebo či má znovu toto právo pri príležitosti obnovenia tejto zmluvy, o aké ide vo veci samej.
- 38 Vzhľadom na to, že v súlade s článkom 4 smernice 2011/83 táto smernica v zásade úplne harmonizuje právne predpisy členských štátov, rozsah a podmienky uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 9 ods. 1 tejto smernice určujú rozsah a podmienky uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného vnútroštátnymi právnymi úpravami, ktorými sa toto ustanovenie preberá do právneho poriadku členských štátov.
- 39 Pokiaľ ide o cieľ práva na odstúpenie od zmluvy, toto právo má kompenzovať nevýhodu, ktorá vzniká spotrebiteľovi pri zmluve na diaľku, takým spôsobom, že mu priznáva zodpovedajúcu lehotu na rozmyslenie, počas ktorej má možnosť preskúmať a vyskúšať nadobudnutý tovar (rozsudok z 27. marca 2019, slewo, C-681/17, EU:C:2019:255, bod 33 a citovaná judikatúra).
- 40 Tento záver potvrdzuje odôvodnenie 37 smernice 2011/83, v ktorom sa uvádza, že spotrebiteľ by mal mať právo na odstúpenie od zmluvy, keďže „v prípade predaja na diaľku... nemôže tovar pred uzavretím zmluvy vidieť“. Podľa znenia tohto odôvodnenia „z rovnakého dôvodu by spotrebiteľ mal mať možnosť otestovať a skontrolovať tovar, ktorý kúpil, v rozsahu potrebnom na zistenie povahy, charakteristik a fungovania tovaru“.
- 41 V tejto súvislosti treba konštatovať, že čas na rozmyslenie poskytnutý spotrebiteľovi je odôvodnený rovnakými cieľmi tak v prípade predaja tovaru, ako aj v prípade poskytovania služieb.

- 42 Na jednej strane právo na odstúpenie od zmluvy má spotrebiteľovi umožniť včas sa oboznámiť s charakteristikami služby, ktorá je predmetom dotknutej zmluvy. Na druhej strane toto právo podporuje informované rozhodovanie spotrebiteľa s prihliadnutím na všetky zmluvné podmienky a dôsledky uzavretia predmetnej zmluvy, čo umožňuje spotrebiteľovi rozhodnúť sa, či sa chce zmluvne zaviazat' obchodníkovi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. januára 2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, bod 36, a z 10. júla 2019, Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, bod 43).
- 43 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že poskytovanie služieb, o ktoré ide vo veci samej, je bezplatné počas 30 dní a že v prípade, že spotrebiteľ počas týchto 30 dní zmluvu nevypovedá alebo neodstúpi od nej, zmení sa na platenú službu na dobu určitú, ktorú možno obnoviť. Toto rozhodnutie však neobsahuje informácie, ktoré by naznačovali, že takáto zmena alebo obnovenie dotknutej zmluvy by malo za následok zmenu iných podmienok tejto zmluvy.
- 44 V tejto súvislosti treba uviesť, že v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. e) a článkom 8 ods. 2 smernice 2011/83 je jednou z podstatných náležitostí zmluvy uzatvorenej na diaľku v zmysle tejto smernice celková cena služieb, ktoré sú predmetom tejto zmluvy.
- 45 Podľa tohto článku 6 ods. 1 písm. e) pred uzavretím takejto zmluvy je obchodník povinný poskytnúť spotrebiteľovi informáciu o tejto cene jasným a zrozumiteľným spôsobom. Ako vyplýva z tohto článku 8 ods. 2, ak zmluva, ktorá sa má uzavrieť na diaľku pomocou elektronických prostriedkov, ukladá spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť, obchodník jednoznačne, dôrazne a bezprostredne pred tým, ako spotrebiteľ podá objednávku, informuje spotrebiteľa o celkovej cene služieb, ktoré sú predmetom tejto zmluvy. Toto posledné uvedené ustanovenie spresňuje, že obchodník zabezpečí, aby spotrebiteľ pri podaní objednávky výslovne uznal, že súčasťou objednávky je povinnosť zaplatiť. Ak podanie objednávky zahŕňa stlačenie tlačidla alebo podobnú funkciu, tlačidlo alebo podobná funkcia budú označené ľahko čitateľným spôsobom a len slovami „objednávka s povinnosťou platby“ alebo zodpovedajúcou jednoznačnou formuláciou vyjadrujúcou skutočnosť, že podanie objednávky zahŕňa povinnosť zaplatiť obchodníkovi. Ak obchodník nedodrží túto požiadavku, spotrebiteľ nie je zmluvou alebo objednávkou viazaný.
- 46 Význam toho, aby obchodník oznámil spotrebiteľovi jednoznačné informácie o cene služieb, ktoré sú predmetom dotknutej zmluvy, Súdny dvor potvrdil v bodoch 25 až 30 rozsudku zo 7. apríla 2022, Fuhrmann-2 (C-249/21, EU:C:2022:269).
- 47 Vzhľadom na už vyššie uvedené treba konštatovať, že cieľ práva spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy o poskytovaní služieb uzatvorenej na diaľku je naplnený, ak tento spotrebiteľ pred uzavretím tejto zmluvy disponuje jasnými, zrozumiteľnými a jednoznačnými informáciami o cene služieb, ktoré sú predmetom uvedenej zmluvy, a to buď od tohto uzavretia, alebo od neskoršieho dátumu, akým je napríklad premena tej istej zmluvy na platenú zmluvu alebo jej obnovenie na dobu určitú.
- 48 Preto, hoci pri uzavretí zmluvy stanovujúcej obdobie bezplatného poskytovania služieb je spotrebiteľ jasne, zrozumiteľne a jednoznačne informovaný obchodníkom, že po tejto dobe bezplatnosti, a v prípade, že spotrebiteľ túto zmluvu počas uvedenej doby nevypovedá alebo od nej neodstúpi, sa toto poskytovanie stane plateným, zmluvné podmienky, o ktorých sa spotrebiteľ dozvedel, sa nezmenia. V takom prípade cieľ uvedený v predchádzajúcom bode neodôvodňuje, aby dotknutý spotrebiteľ znovu mal právo na odstúpenie od zmluvy v dôsledku zmeny uvedenej zmluvy na spoplatnenú zmluvu. Okrem toho tento spotrebiteľ nemôže mať takéto právo na odstúpenie od zmluvy ani pri príležitosti obnovenia tejto zmluvy na dobu určitú.

- 49 V prejednávanej veci prináleží vnútroštátnemu súdu, aby preskúmal, či Sofatutor oznámila spotrebiteľom jasnú, zrozumiteľnú a jednoznačnú informáciu o celkovej cene dotknutých služieb v súlade so smernicou 2011/83.
- 50 Naopak v prípade neexistencie transparentného oznámenia takejto informácie v čase uzavretia dotknutej zmluvy, za predpokladu, že spotrebiteľ je viazaný touto zmluvou, ako vyplýva z bodu 45 tohto rozsudku, je rozdiel medzi skutočne poskytnutou informáciou o zmluvných podmienkach na jednej strane a podmienkami uvedenej zmluvy po bezplatnej skúšobnej dobe, o akú ide vo veci samej, na druhej strane tak zásadný, že nové právo na odstúpenie od zmluvy v zmysle článku 9 ods. 1 smernice 2011/83 musí byť po tejto bezplatnej skúšobnej dobe uznané.
- 51 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 9 ods. 1 smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že právo spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy uzatvorenej na diaľku je zaručené len raz vo vzťahu k zmluve o poskytovaní služieb a stanovujúcej pre spotrebiteľa bezplatnú počiatočnú dobu, po ktorej v prípade, že spotrebiteľ počas tejto doby zmluvu nevypovie alebo od nej neodstúpi, nasleduje platená doba, ktorá sa v prípade nevypovedania tejto zmluvy automaticky obnoví na dobu určitú, pod podmienkou, že pri uzavretí uvedenej zmluvy je spotrebiteľ jasne, zrozumiteľne a jednoznačne informovaný obchodníkom, že po uvedenej počiatočnej bezplatnej dobe sa toto poskytovanie služieb stane plateným.

O trovách

- 52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 9 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

právo spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy uzatvorenej na diaľku je zaručené len raz vo vzťahu k zmluve o poskytovaní služieb a stanovujúcej pre spotrebiteľa bezplatnú počiatočnú dobu, po ktorej v prípade, že spotrebiteľ počas tejto doby zmluvu nevypovie alebo od nej neodstúpi, nasleduje platená doba, ktorá sa v prípade nevypovedania tejto zmluvy automaticky obnoví na dobu určitú, pod podmienkou, že pri uzavretí uvedenej zmluvy je spotrebiteľ jasne, zrozumiteľne a jednoznačne informovaný obchodníkom, že po uvedenej počiatočnej bezplatnej dobe sa toto poskytovanie služieb stane plateným.

Podpisy